

Advies van de Raad voor het Overheidspersoneelsbeleid
inzake het voorstel van wet OOW

Advies nummer 7
's-Gravenhage, 17 oktober 1996

Advies aan de minister van Binnenlandse Zaken inzake het voorstel van wet OOW

Bij brief d.d. 26 juli 1996 heeft de minister van Binnenlandse Zaken de Raad voor het Overheidspersoneelsbeleid (ROP) gevraagd het Kabinet advies uit te brengen over het voorstel van wet houdende het onder de werkingssfeer van de wettelijke werknemersverzekeringen brengen van het overheidspersoneel (Wet overheidspersoneel onder de werknemersverzekeringen; Wet OOW).

In de vergadering van de Centrale Commissie voor Georganiseerd Overleg in Ambtenarenzaken (CGOA) van 18 september jl. werd besloten dat het voorstel van wet OOW door de ROP in behandeling kon worden genomen. De ROP heeft niet het specifiek 'militaire' gedeelte in zijn advisering betrokken, aangezien dit reeds aan de orde is in het Sectoroverleg Defensie (SOD).

Doel van het voorstel van wet OOW is de omzetting en splitsing van de aanspraken van het overheidspersoneel in verband met werkloosheid, ziekte en arbeidsongeschiktheid in een wettelijk en een bovenwettelijk deel. Dit betekent dat de WW, ZW, WAO, TW, BIA en IOAW integraal op het overheidspersoneel van toepassing worden verklaard. De ROP constateert dat het voorstel van wet OOW als onderdeel beschouwd kan worden van het lopende proces van normalisering.

De Raad wijst er overigens op dat in de voorgaande jaren ten aanzien van de sociale zekerheid van het overheidspersoneel reeds vele stappen zijn gezet. Zo wordt thans reeds een WAO-conforme regeling als 'bodem' in de arbeidsongeschiktheidsvoorziening van het overheidspersoneel gehanteerd. Voorts zijn de minimumbepalingen van de WW terzake van de duur al van toepassing ('WW-bodem'). In een aantal overheidssectoren zijn de sectorale wachtdregelingen al 'WW-conform'.

De ROP onderschrijft het uitgangspunt van het voorstel van wet OOW dat het totale aanspraken-niveau van het overheidspersoneel terzake van ziekte, arbeidsongeschiktheid en werkloosheid als onderdeel van deze - technische - operatie voor wat hoogte en duur betreft niet gewijzigd worden. Dit laat onverlet dat op sectoraal niveau in het bovenwettelijke traject aanpassingen kunnen worden overeengekomen.

In het voorstel van wet wordt melding gemaakt van het feit dat de USZO intensief bezig is zich voor te bereiden op het kunnen voldoen aan de erkenningsvoorwaarden voor uitvoeringsinstellingen in de zin van de Organisatiewet sociale verzekeringen (Osv). Volgens planning zal de USZO op 1 januari 1998 als uitvoeringsinstelling in de zin van deze Osv opdrachtnemer worden voor de uitvoering van de werknemersverzekeringen voor het overheidspersoneel. De ROP is van mening dat het van cruciaal belang is dat de USZO zodanig zal kunnen functioneren dat een effectieve uitvoering van de OOW gegarandeerd is. De USZO zal dan ook de opdrachtgevers aan de hand van een toetsbaar scenario ervan dienen te overtuigen dat realisatie per 1 januari 1998 verantwoord is.

De ROP benadrukt dat essentieel is dat de USZO voldoet aan de te stellen eisen zoals die ook gelden voor de uitvoeringsorganisaties in de marktsector. Verder is hij van oordeel dat in genoemd scenario in ieder geval aandacht dient te worden besteed aan de volgende onderwerpen:

1. De omzetting van lopende rechten - en de uitvoering daarvan - moet op een zodanige wijze geschieden dat fouten jegens uitkeringsrechtigden en opdrachtgevers tot een minimum beperkt blijven;
2. Financieel, administratief en communicatief verkeer tussen uitkeringsgerechtigden, opdrachtgevers en uitvoeringsinstelling moet adequaat en inzichtelijk zijn, mede in het licht van de zich wijzigende financieringssysteem.

De ROP verzoekt de minister van Binnenlandse Zaken haar periodiek terzake te rapporteren.

Het is de ROP bekend dat overwogen wordt de conversie voor andere dan de BWOO-uitkeringen te faseren. Indien hier meer duidelijkheid over komt, wenst de ROP geïnformeerd te worden over de consequenties. De uitvoering hiervan dient inzichtelijk te zijn voor opdrachtgevers en te voldoen aan normen en standaarden die elders in het maatschappelijk verkeer gelden.

Op voorhand zijn de werkgeversvertegenwoordigers van de decentrale overheden van oordeel dat de risico's van uitvoering per 1 januari 1998 door de USZO van de werkloosheids-uitkeringen die nu nog door overheidsorganisaties zelf uitgevoerd worden, onaanvaardbaar groot zijn. Het gaat hierbij vooral om gemeenten, provincies en waterschappen, maar naar hun oordeel ook om organisaties binnen andere sectoren die nu nog zelfstandig de werkloosheidsregelingen uitvoeren. De werkgeversvertegenwoordigers van de decentrale overheden pleiten dan ook op voorhand - in ieder geval voor deze drie sectoren - voor uitstel van invoering van de WW tot 1 januari 2000.

De ROP stemt in met de voorgestelde werkwijze ten aanzien van de omzetting van de lopende rechten naar nieuwe rechten ingevolge de werknemersverzekeringen. De ROP onderschrijft de opvatting dat voorkomen moet worden dat de uitvoeringsorganisatie tot in lengte van jaren wordt geconfronteerd met de gevolgen van de toepassing van 'oude' regelingen. Bovendien doet een volledige conversie recht aan de met de OOW beoogde systeemwijziging.

De ROP onderschrijft het uitgangspunt van het voorstel van wet van een financieringsregime voor de wettelijke werknemersverzekeringen dat zowel op de marktsector als de overheidssector van toepassing is.

De werkgeversvertegenwoordiging in de ROP brengt nog onder de aandacht dat met de inwerkingtreding van de Wet premiedifferentiatie en marktwerking bij arbeidsongeschiktheidsverzekeringen (Pemba) ten aanzien van nieuwe gevallen van arbeidsongeschiktheid een vorm van premiedifferentiatie en het dragen van een gedeeltelijk eigen risico door afzonderlijke werkgevers geïntroduceerd wordt. Naar het oordeel van de werkgeversvertegenwoordiging in de ROP zijn vergelijkbare prikkels ook van belang in de financieringsystematiek van de WW. De werkgeversvertegenwoordiging verzoekt de minister van Binnenlandse Zaken te bevorderen dat verdere premiedifferentiatie in de WW wordt gekoppeld aan de invoering van de OOW om te voorkomen dat belangrijke prikkels uit het huidige financieringssysteem verloren gaan. De werknemersvertegenwoordiging spreekt uit dat de systematiek van risicoverevening noodzakelijk is en dat deze niet ten koste van de arbeidsvoorwaarden mag worden gefinancierd. Zeker waar het bovenwettelijk deel van wachtgelden ook na de OOW een verantwoordelijkheid van de individuele werkgever blijft, is juist ten aanzien van de WW risicoverevening noodzakelijk, gezien de nadelen van de huidige systematiek waar risicoverevening ontbreekt. De ROP is van mening dat met de invoering van de OOW een stabiel financieringsregime gewenst is dat voor langere tijd kan functioneren. Dat impliceert dat de ROP het onwenselijk vindt dat bij de OOW-overgang ten aanzien van het financieringsregime eerst als basis de risicoverevening wordt gehanteerd en korte tijd daarna binnen dat systeem meer eigen risico wordt voorgeschreven.

Het overleg met de minister van Binnenlandse Zaken over onderdelen van regelgevings-technische aard heeft geleid tot overeenstemming terzake van aanpassingen in het wetsvoorstel en de memorie van toelichting.

Van de zijde van de werknemersvertegenwoordiging in de ROP wordt bij de memorie van toelichting op artikel 23, lid 8 opgemerkt dat zij vooralsnog van mening is dat indeling bij één bedrijfsvereniging aan de orde is tot het moment van privatisering.